

Banka Slovenije
Nadzor bančnega poslovanja

***POROČILO O NADZORU BANČNEGA POSLOVANJA
V LETU 2004***

Junij 2005

VSEBINA

1.	IZDAJANJE DOVOLJENJ	3
2.	NADZOR BANK IN HRANILNIC	4
2.1.	Pregledi bank in hranilnic na področju informacijske tehnologije	6
3.2.	Področje nadzora upravljanja s tržnimi tveganji	7
3.3.	Pregledi na področju preprečevanja pranja denarja	8
3.	HRANILNO KREDITNE SLUŽBE	9
4.	PRIPRAVE NA BASEL II OZIROMA NOVO EVROPSKO KAPITALSKO UREDITEV V SLOVENIJI	9
4.1.	Slovenska kvantitativna študija učinkov	10
4.2.	Prvi posvetovalni dokument o uvedbi internih bonitetnih sistemov	12
4.3.	Priporočila za upravljanje z operativnim tveganjem pri enostavnem in standardiziranem pristopu	15
4.4.	Komunikacija z bankami in strokovno javnostjo	15
5.	UVAJANJE MEDNARODNIH STANDARDOV RAČUNOVODSKEGA POROČANJA ZA BANKE IN HRANILNICE	16
6.	ORGANIZACIJA IN NALOGE ODDELKA NADZORA BANČNEGA POSLOVANJA	16
	DODATKI	18

1. IZDAJANJE DOVOLJENJ

Izdajanje dovoljenj bankam in hranilnicam je ena od pomembnih nalog Banke Slovenije. Poleg dovoljenj za opravljanje bančnih storitev in dovoljenj za opravljanje drugih finančnih storitev, Banka Slovenije izdaja tudi dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža, združitev/delitev, ustanovitev podružnice v tujini, ustanovitev podružnice tuje banke v Republiki Sloveniji, ustanovitev predstavništva tuje banke, sklenitev delničarskega sporazuma, povečanje kapitala s stvarnim vložkom in opravljanje funkcije člana uprave banke (ali likvidacijskega upravitelja). Odločitev za izdajo ali zavrnitev dovoljenja sprejemajo člani Sveta Banke Slovenije na podlagi mnenja komisije Sveta Banke Slovenije za pripravo mnenj v zvezi s postopki odločanja o izdaji dovoljenj za opravljanje bančnih storitev, pridobivanje kvalificiranega deleža in drugih dovoljenj, soglasij in mnenj po zakonu, ki ureja bančništvo ali na podlagi mnenja komisije Sveta Banke Slovenije za pripravo mnenj o izdaji dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave banke, če gre za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave banke.

Tabela 1: Število odobrenih in zavrnjenih dovoljenj bankam in hranilnicam v letu 2003 in 2004

Vrsta dovoljenja		2003		2004	
		Št. izdanih	Št. zavrnjenih	Št. izdanih	Št. zavrnjenih
1	Dovoljenje za opravljanje bančnih storitev	0	0	0	0
2	Dovoljenje za opravljanje drugih finančnih storitev	13	0	10	0
3	Dovoljenje za ustanovitev podružnice v tujini	0	0	0	0
4	Dovoljenje za ustanovitev podružnice tuje banke	0	0	0	0
5	Dovoljenje za združitev/ delitev	0	0	1	0
6	Dovoljenje za ustanovitev predstavništva tuje banke	0	1	0	0
7	Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža	6	2	2	1
8	Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave	4	0	7	0
9	Dovoljenje za sklenitev delničarskega sporazuma	0	0	1	0
10	Dovoljenje za povečanje osnovnega kapitala s stvarnim vložkom	0	0	1	0
Skupaj		23	3	22	1

Vir: Banka Slovenije

Kot je razvidno iz tabele 1, je bilo največ dovoljenj danih za opravljanje drugih finančnih storitev. Od 10 izdanih dovoljenj v letu 2004, so bila petim bankam izdana dovoljenja v povezavi z zakonom, ki ureja trg vrednostnih papirjev (trem bankam za sprejemanje naročil za odkup in prodajo neprenosljivih investicijskih kuponov vzajemnih skladov in posredovanje teh naročil družbam za upravljanje, eni banki za gospodarjenje z vrednostnimi papirji in eni banki za vse storitve z vrednostnimi papirji razen hrambe). Tri dovoljenja so bila izdana bankam v povezavi z zakonom o zavarovalništvu za posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic, eno dovoljenje je bilo izdano po zakonu, ki ureja varstvo kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb in eno za izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov.

Z vstopom Slovenije v EU lahko banka države članice, ki je v državi sedeža upravičena opravljati bančne in druge finančne storitve iz Priloge I (Seznama dejavnosti, za katere velja vzajemno priznavanje) k Direktivi 2000/12/ES, te storitve opravlja tudi na območju Republike Slovenije, bodisi preko podružnice (*v primeru trajnega opravljanja dejavnosti*), bodisi neposredno (*v primeru občasnega opravljanja storitev brez elementov trajne prisotnosti na območju RS*) in sicer, ne da bi za to potrebovala dovoljenje Banke Slovenije, temveč le na podlagi izdanega obvestila t. i. notifikacije od pristojnega nadzornega organa države članice. Seznam bank držav članic EU, ki so preko svojih

matičnih bančnih nadzornikov izvedle postopek notifikacije za opravljanje bančnih in drugih finančnih storitev tudi v Republiki Sloveniji, je na voljo na spletni strani Banke Slovenije. Drugačna ureditev pa velja za tuje banke, ki niso članice Evropske unije. Le-te lahko na ozemlju Republike Slovenije opravljajo bančne storitve in druge finančne storitve samo preko podružnice. Za razliko od banke države članice mora tuja banka, ki želi na ozemlju Republike Slovenije ustanoviti podružnico, pridobiti dovoljenje Banke Slovenije. Vendar pa lahko Banka Slovenije kot pogoj za izdajo dovoljenja za ustanovitev podružnice tuje banke zahteva, da tuja banka na ozemlju Republike Slovenije deponira določen denarni znesek oziroma drugo ustrezno finančno premoženje oziroma predloži drugo ustrezno zavarovanje, kot jamstvo za poravnavo obveznosti iz poslov, sklenjenih na območju Republike Slovenije.

2. NADZOR BANK IN HRANILNIC

Stalnost nadzora bank in hranilnic (vključno s hranilno kreditnimi službami) je zagotovljena z rednim pošiljanjem in preverjanjem poročil in s pregledi inšpektorjev na terenu. Zagotovljeno je t. im. načelo štirih oči, kar pomeni, da so analitiki in inšpektorji skupaj odgovorni za spremljanje posameznih bank in hranilnic.

Analitiki kontinuirano spremljajo rezultate poslovanja bank in hranilnic na podlagi prejetih podatkov in informacij, nadzirajo spoštovanje omejitev za varno in skrbno poslovanje, sodelujejo pri pripravi gradiv za izdajo ali spremembo dovoljenj za poslovanje, ocenjujejo predloge novih sistemskih rešitev, svetujejo pri izvajanju standardov za varno in skrbno poslovanje, sodelujejo pri pripravah na preglede v bankah in hranilnicah, razgovorih z vodstvi bank in hranilnic ter z drugimi institucijami. O ugotovitvah, ki odstopajo od običajnega poslovanja za posamezno banko ali hranilnico, analitiki takoj obvestijo inšpektorje in vodstvo Nadzora bančnega poslovanja, ki se lahko na tej osnovi odločijo tudi za neposreden pregled v banki ali hranilnici. Analitiki in inšpektorji pri ugotovljenih nepravilnostih v poslovanju bank ali hranilnic ukrepajo in nato spremljajo odpravljanje nepravilnosti.

Inšpektorji Banke Slovenije opravljajo preglede bank in hranilnic v skladu z vsakoletnim načrtom pregledov, ki so lahko redni ali izredni, celoviti ali pa le pregledi posameznih področij poslovanja. Posamezna banka ali hranilnica je lahko pregledana večkrat v letu. Področja pregleda se določijo na podlagi predhodno pridobljenih informacij in izdelanih analiz poslovanja posameznih bank ali hranilnic, na pobudo vodstva Banke Slovenije ali drugih oddelkov v Banki Slovenije oziroma na pobudo zunanjih institucij, predvsem državnih organov. Pregledi v bankah in hranilnicah omogočajo preglede skladnosti dokumentacije s poročili in ocenami, ki jih pošiljajo banke in hranilnice v Banko Slovenije, kar je še posebej pomembno na področjih, kjer je tveganje večje ali za katera v Banki Slovenije ni dovolj ustreznih in preverjenih podatkov.

Glede na vrsto poslovanja, ki ga opravljajo banke v Sloveniji, je kreditno tveganje še vedno največje tveganje, zato je bil tudi v letu 2004 pri pregledih poudarek predvsem na ustrezni vzpostavitvi ustreznega sistema kreditiranja ter razvrstitvi bilančnih in zunajbilančnih terjatev. Konsolidiranemu nadzoru je bila tudi tokrat posvečena ustrezna pozornost - inšpektorji Banke Slovenije preverjajo računovodske izkaze povezanih oseb, politiko banke (sedanjo in bodočo) do povezanih oseb, kvaliteto njihove aktive - naložb, vodenje in odnose z banko ter tveganja v poslovanju. Na tej podlagi inšpektorji med drugim ugotavljajo, ali so oblikovane rezervacije in popravki vrednosti za izpostavljenost banke do povezanih oseb ustrezni.

V letu 2004 so inšpektorji Nadzora bančnega poslovanja v neposrednih pregledih bank in hranilnic poleg standardnih področij pregleda namenili posebno pozornost nadzoru nad upravljanjem s tržnimi tveganji, nadzoru nad izvajanjem Zakona o potrošniških posojilih, Zakona o preprečevanju pranja denarja ter področju informacijske tehnologije.

Pri nadzoru poslovanja bank in hranilnic oddelki v Banki Slovenije med seboj sodelujejo v skladu s pravilniki o koordinaciji aktivnosti, načinu sodelovanja in razmejitvi dolžnosti in odgovornosti na raznih področjih. Pravilniki urejajo naslednja področja:

- področje pregledov poslovanja depojev bankovcev Banke Slovenije ter gotovinskega poslovanja med oddelkoma Gotovinsko poslovanje in Nadzorom bančnega poslovanja,
- področje uravnavanja likvidnosti bank ter menjalniškega poslovanja med oddelkoma Bančno poslovanje in Nadzorom bančnega poslovanja,
- uporabo in nadzor instrumentov denarne in tečajne politike Banke Slovenije med oddelkoma Centralnobančne operacije in Nadzorom Bančnega poslovanja in
- delovanje, nadzor in licenciranje na področju plačilnih sistemov in plačilnih storitev med oddelkoma Plačilni sistemi in Nadzorom bančnega poslovanja.

V letu 2004 je bil poudarek na pregledih posameznih področij (usmerjeni ciljni pregledi) in ne več na celovitih pregledih tako, da so bile nekatere banke v tem letu pregledane tudi večkrat (različna področja). Opravljena sta bila dva celovita pregleda bank in 44 pregledov posameznih področij poslovanja bank in hranilnic (vključno s hranilno kreditnimi službami) ter drugih družb, predvsem na zahtevo Tržnega inšpektorata Republike Slovenije. Več krajših pregledov je bilo opravljenih z namenom ugotoviti, če so bile zahteve Banke Slovenije realizirane in odpravljene nepravilnosti, ugotovljene pri pregledih. Opravljena sta bila tudi pregleda dveh hranilno kreditnih služb z namenom oceniti usklajenost hranilno kreditnih služb s Sklepom o usklajevanju hranilno kreditnih služb z Zakonom o bančništvu.

Najpogosteje ugotovljene nepravilnosti pri bankah in hranilnicah so bile:

- neustrezno obvladovanje kreditnih tveganj (razvrščanje komitentov in oblikovanje potrebnih popravkov vrednosti in rezervacij),
- nepravilen izračun kapitala in kapitalske ustreznosti,
- neustrezno obvladovanje valutnih oziroma tržnih tveganj,
- poslovanje v neskladju z notranjimi akti,
- neučinkovitost notranje revizije,
- neustreznost notranjih kontrol,
- nezagotavljanje integralnosti podatkov o stanju terjatev in obveznosti do posameznega komitenta,
- neustrezno računovodsko spremljanje poslovanja,
- pomanjkljivosti s področja IT podpore bančnemu poslovanju (neučinkovito vodenje projektov prenove IS, pomanjkljive IT kadrovske zasedbe, neopravljene analize tveganj po poslovnih funkcijah z ustreznim procesom upravljanja s tveganji, neizdelane ali delno neizvedene varnostne politike, neizdelani načrti neprekinjenega poslovanja po poslovnih funkcijah, nezagotovljene rezervne lokacije računalniških centrov za primer poslovanja v izrednih razmerah, pomanjkljiva protivirusna zaščita),
- organizacijske pomanjkljivosti glede varnosti in kontrole poslovanja,
- operativna tveganja in drugo.

Banka Slovenije je v skladu s svojimi zakonskimi pristojnostmi v letu 2004 izdala 18 odredb o odpravi nepravilnosti v poslovanju ter 4 odločbe o zavrnitvi ugovora. Samo na področju preprečevanja pranja denarja je bilo izdanih 5 odredb in 2 odločbi. V letu 2004 je bila podana tudi ena kazenska ovadba zoper delavca hranilno kreditne službe zaradi suma storitve kaznivega dejanja povzročitve stečaja z nevestnim gospodarjenjem po 233. členu kazenskega zakonika.

V letu 2004 so inšpektorji Banke Slovenije nadaljevali z intenzivnim spremljanjem poslovanja ene banke na področju informacijske podpore zaradi težav ob prenosu računov občanov na transakcijske račune. Poostren nadzor je potekal do sredine leta 2004, po ustalitvi razmer pa še občasno do konca leta 2004.

Nadzorna pristojnost Banke Slovenije je razširjena tudi na druge osebe v primeru utemeljenega suma, da opravljajo bančne storitve, ne da bi za to pridobile dovoljenje Banke Slovenije. V letu 2004 so inšpektorji Banke Slovenije na podlagi prijav pristojnih državnih institucij (Tržnega inšpektorata Republike Slovenije) opravili 6 pregledov družb na terenu, za katere je obstajal sum, da se ukvarjajo z dejavnostjo, za katero nimajo ustreznega dovoljenja Banke Slovenije. Banka Slovenije je na podlagi ugotovitev pregleda izdala tudi eno odredbo.

V skladu s Temelnjimi načeli učinkovitega bančnega nadzora, Nadzor bančnega poslovanja Banke Slovenije vzdržuje redne stike z vodstvi bank in hranilnic, med drugim tudi v obliki rednih letnih sestankov v okviru zaključka celovitega pregleda ali posebej. Ti sestanki so namenjeni predvsem oceni rezultatov poslovanja ter položaja banke ali hranilnice in seznanitvi s strategijo nadaljnjega razvoja. Izmenjava mnenj in informacij med nadzorniki in vodstvom bank ter hranilnic je tudi pogoj za pravočasno ustrezno ravnanje ob morebitnih težavah v poslovanju banke ali hranilnice.

Način sodelovanja med Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor določa pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov. Na podlagi omenjenega pravilnika je ustanovljeno Koordinacijsko telo pod vodstvom ministra za finance, v njem pa sodelujejo tudi guverner Banke Slovenije, predsednik Sveta Agencije za trg vrednostnih papirjev ter predsednik strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor. Med Banko Slovenije in obema agencijama so sklenjeni ustrezni dvostranski sporazumi o sodelovanju.

V sporazumih je določena podrobnejša vsebina in način medsebojnega sodelovanja in posredovanja podatkov. Za uresničevanje sporazumov med nadzornimi organi in nalog, ki jih sprejema Koordinacijsko telo, skrbi Komisija za medsebojno sodelovanje nadzornih organov, ki se sestaja najmanj enkrat na tri mesece. Komisijo sestavljajo namestnik guvernerja Banke Slovenije in direktorica oddelka za nadzor bančnega poslovanja v Banki Slovenije, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktor Agencije za zavarovalni nadzor. Nadzorne institucije so v večini primerov opravljale nadzor samostojno, z drugima dvema nadzornima institucijama sta sodelovali predvsem z izmenjavo podatkov in informacij ob pripravi na pregled oziroma ob ugotovitvah pregleda, vse v skladu s pravilnikom in dvostranskimi sporazumi o sodelovanju nadzornih organov. Banka Slovenije in Agencija za trg vrednostnih papirjev sta opravili skupen pregled v bančni skupini, v katerem sta bili pregledani banka in odvisna družba – borzno posredniška družba.

Kot predpogoj za izmenjavo informacij je po Zakonu o bančništvu potrebna zavezanost nadzornikov k varovanju zaupnih podatkov in ohranjanju poslovnih skrivnosti. Nadzorne institucije so tudi dolžne obvestiti drugo nadzorno institucijo o ugotovljenih nepravilnostih, ki zadevajo njeno področje.

Na področju sodelovanja s tujimi nadzornimi institucijami je Banka Slovenije junija 2004 sklenila sporazum o sodelovanju z Narodno banko Srbije.

Na podlagi sporazumov o sodelovanju s tujimi nadzornimi institucijami so inšpektorji Banke Slovenije sodelovali v skupnem pregledu dveh bank v Makedoniji in Črni gori, predstavnika Banke Slovenije pa sta sodelovala tudi na zaključnem razgovoru po pregledu banke v Bosni in Hercegovini.

2.1. Pregledi bank in hranilnic na področju informacijske tehnologije

V letu 2004 so inšpektorji Banke Slovenije opravili več tematskih pregledov področja informacijske tehnologije v posameznih bankah. Pregledi so zajemali preverjanje informacijskih sistemov oziroma usposobljenosti bank za obvladovanje tveganj, ki so lastni informacijskim sistemom (inherentna IT tveganja), kot tudi usposobljenosti bank za obvladovanje tveganj, ki posledično izhajajo iz slabosti informacijskih sistemov. Ta tveganja posredno vplivajo na kreditna tveganja (zaradi necelovitega obravnavanja komitenta) ali tržna tveganja, nadalje na likvidnostna tveganja (zaradi slabšega spremljanja denarnih tokov) in nenazadnje na nenatančno poročanje Banki Slovenije.

Večina bank se sooča s temi tveganji, intenziteta tveganj je običajno v sorazmerju s heterogenostjo in ustreznim ter nadzorovanim delovanjem informacijskega sistema banke. Dejansko je večina bank, ki delujejo v slovenskem bančnem prostoru, izpostavljena tem tveganjem, kar ob svojih pregledih ugotavljajo inšpektorji Banke Slovenije.

Drugo pomembno področje znotraj informacijske tehnologije je varovanje informacij. Inšpektorji Banke Slovenije ugotavljajo, da v praksi še v nobeni banki ni v celoti vzpostavljeno varovanje informacij po predpisanem standardu ISO 17799. Projekti so sicer v teku, vendar raven varovanja še ni ustrezna. Banka Slovenije ocenjuje, da vodstva bank posvečajo premalo pozornosti tej problematiki, saj tovrstni projekti niso uvrščeni kot prednostni. Po drugi strani pa so banke zaradi informatizacije poslovanja vse bolj izpostavljene raznim prevaram in drugim oblikam neavtorizirane uporabe ali spremembe podatkov in informacij. Banka Slovenije bo tudi v prihodnje varovanju informacij posvečala veliko pozornost.

Eden izmed pomembnih projektov na nivoju države je tudi uvajanje skupne evropske valute evra. Banka Slovenije ugotavlja, da bo imel bančni sektor pri izvedbi tega projekta ključno vlogo. Zaradi pomembnosti same izvedbe tega projekta so se že v letu 2004 pričeli izvajati pregledi aktivnosti posameznih bank na tem področju.

2.2. Področje nadzora upravljanja s tržnimi tveganji

Inšpektorji Banke Slovenije so v letu 2004 opravili 6 pregledov na področju tržnih tveganj. Največ pozornosti so inšpektorji posvetili organizacijskim rešitvam v bankah na področju trgovalnih aktivnosti. Hierarhični ustroj na področju trgovalnih aktivnosti je bil predmet pregleda v treh bankah. Zaradi pomembnosti tega področja je Banka Slovenije v letu 2004 tudi nadaljevala s pripravo dokumenta, v katerem so podrobno pojasnjena načela dobre bančne prakse na področju organizacijskega ustroja banke pri izvajanju trgovalnih aktivnosti.

Poleg tega je Banka Slovenije začela tudi s spremljanjem obvladovanja obrestnih tveganj v bankah in v ta namen opravila tudi pregled obvladovanja obrestnih tveganj v eni banki. Za potrebe nadzora je Banka Slovenije na področju tržnih tveganj s pomočjo multivariatne analize ugotavljala na eni strani izpostavljenost bank obrestnemu tveganju in na drugi strani način obvladovanja obrestnega tveganja v bankah ter na tej osnovi določila tudi pristope za spremljanje obrestnega tveganja v bankah v prihodnje.

Na podlagi prošnje za odobritev internega modela za izračun kapitalskih zahtev, so inšpektorji Banke Slovenije opravili več pregledov v eni banki z namenom, da bi lahko preverili usklajenost stanja v tej banki z zahtevami za uporabo internih modelov v banki, ki so določeni v sklepu o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic.

Prav tako so inšpektorji Banke Slovenije začeli s pregledi v bankah na področju skrbniškega bančništva v bankah, ki imajo dovoljenje za opravljanje skrbniških storitev. V nekaterih bankah je Banka Slovenije opravila tudi pregled procesa obvladovanja cenovnih tveganj, ki izhajajo iz pozicij v delnih portfeljih bank.

Zaradi razvoja nedepozitnih investicijskih produktov v bančnem sistemu je Banka Slovenije izdala dokument z naslovom »Minimalni standardi za proces prodaje ali posredovanja pri prodaji nedepozitnih investicijskih produktov«, poleg tega pa je opravila tudi pregled usklajenosti procesov v bankah z izdanimi minimalnimi standardi.

2.3. Pregledi na področju preprečevanja pranja denarja

Problematika finančnega kriminala v povezavi s poskusi pranja denarja postaja vse bolj aktualna, tveganje pa v zadnjih letih še dodatno povečujejo različne oblike financiranja terorizma. S tem je učinkovit boj za preprečevanje pranja denarja in drugih oblik finančnih zlorab presegel okvirje nacionalnega delovanja, soočanje s tem problemom pa vse bolj postaja širši, mednarodni izziv.

Skladno s tem je Banka Slovenije v letu 2004 opravila tematske preglede na področju preprečevanja pranja denarja s ciljem ugotoviti, kakšno je stanje v slovenskem bančnem prostoru glede usposobljenosti bank za obvladovanje tveganj na tem specifičnem področju. Pregledi so bili opravljeni v obdobju od februarja do julija 2004 in so vključevali vzorec sedmih bank in ene hranilnice, vsebina pregleda pa je obsegala:

- organizacijsko kadrovske pogoje vključno z vlogo pooblaščenca za preprečevanje pranja denarja,
- operativno izvajanje storitev s poudarkom na izvajanju identifikacije in sporočanja transakcij Uradu za preprečevanje pranja denarja (v nadaljevanju Urad),
- delovanje notranje revizije kot neodvisno preverjanje usklajenosti z internimi politikami,
- vlogo informacijske tehnologije pri vzpostavitvi evidenc ter zaznavanju neobičajnosti in sumljivosti.

Na osnovi opravljenih pregledov izbranega vzorca bank lahko povzamemo skupno ugotovitev, da so banke v splošnem vzpostavile sistem za izvajanje zakonskih določil, skladno s tem so imenovale pooblaščenec osebe za komuniciranje z Uradom, hkrati pa v sklopu gotovinskega poslovanja izvajajo zakonsko predpisano identifikacijo transakcij nad 3 mio SIT in poročanje Uradu o transakcijah, ki presegajo 5 mio SIT.

Banke problematiko pranja denarja še vedno obravnavajo bolj kot zakonsko obveznost, premalo pozornosti pa ji posvečajo kot eni izmed oblik tveganja v poslovanju. Po oceni Banke Slovenije je v slovenskem bančnem prostoru prisotna prenizka osveščenost in napačno mnenje o majhni verjetnosti pranja denarja v bankah v Sloveniji.

Sistem za preprečevanje pranja denarja v večini primerov vključuje le področje gotovinskega poslovanja, medtem ko se bolj tveganemu področju poslovanja s tujimi bankami in tujimi pravnimi osebami še vedno posveča premajhna pozornost, kar se je izkazalo predvsem v ugotovljenih pomanjkljivostih pri opravljanju identifikacij. Banka Slovenije je v teh primerih ustrezno ukrepala.

Ključno pomanjkljivost pa predstavlja neusposobljenost bank za zaznavanje neobičajnosti in sumljivosti praktično na vseh segmentih bančnega poslovanja. Za ustrezno sistematično odkrivanje in spremljanje tovrstnih pojavov banke še nimajo ustrezne informacijske podpore, ki bi bila integrirana in bi vključevala potrebne kontrolne mehanizme.

3. HRANILNO KREDITNE SLUŽBE

Banka Slovenije je z uveljavitvijo Zakona o bančništvu februarja 1999 dobila tudi pristojnost nadzora nad hranilno kreditnimi službami. Dne 20. 2. 2004 se je izteklo petletno prilagoditveno obdobje, v katerem so morale hranilno kreditne službe uskladiti svoje poslovanje z določbami Zakona o bančništvu ali pa prenehati s poslovanjem. Za hranilno kreditne službe, ki so se uskladile z Zakonom o bančništvu to pomeni, da morajo pri svojem poslovanju izpolnjevati vse bonitetne predpise, ki sicer veljajo za hranilnice že vrsto let. Zadržale so lahko le statusno organiziranost kot je določena z Zakonom o hranilno kreditnih službah iz leta 1990.

Od skupaj 77 hranilno kreditnih služb sta se za uskladitev z določbami Zakona o bančništvu odločili le dve hranilno kreditni službi in sicer HKS Tolmin in HKS Vipava. Obe sta v zakonsko predpisanem roku vložili pri Banki Slovenije zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje bančnih in drugih finančnih storitev. V postopku izdaje dovoljenja pa se je HKS Tolmin odločila za prenos poslov na eno od bank, tako da je Banka Slovenije v začetku januarja 2005 izdala dovoljenje edini preostali hranilno kreditni službi, to je HKS Vipavi.

V stečajnem postopku ostajajo še naprej tri hranilno kreditne službe, pri čemer so zaradi slabe naložbene politike v dveh hranilno kreditnih službah izjemno velike težave pri vnovčevanju stečajne mase. V enem stečajnem postopku je bila konec leta 2004 opravljena prva delitev stečajne mase, s katero so bili upniki poplačani 46%. Čeprav so oziroma bodo vložene tožbe zoper ustanovitelje hranilno kreditnih služb za plačilo razlike do polnega poplačila upnikov, ker so solidarno in neomejeno odgovorni za vse obveznosti hranilno kreditne službe, pa zaradi šibkega ekonomskega položaja ustanoviteljev ni mogoče računati na večji priliv sredstev iz tega naslova.

Po prenosu vseh poslov na banko se ena hranilno kreditna služba nahaja še v likvidaciji po skrajšanem postopku in dve v postopku redne likvidacije. Zoper tri hranilno kreditne službe pa je, skladno z Zakonom o bančništvu, morala ukrepati Banka Slovenije in so v postopku prisilne likvidacije. Od tega je ena vse posle prenesla na banko, ostali dve pa nista poslovali že vrsto let. Ena hranilno kreditna služba je v postopku preoblikovanja v drugo statusno obliko.

4. PRIPRAVE NA BASEL II OZIROMA NOVO EVROPSKO KAPITALSKO UREDITEV V SLOVENIJI

Skupina za implementacijo novih baselskih načel (Basel II) oziroma nove evropske kapitalne ureditve (CAD III) o oddelka Nadzora bančnega poslovanja je v letu 2004 intenzivno nadaljevala z aktivnostmi in pripravo na nove standarde bančnega poslovanja. Glavni razlog za to je pomembna prelomnica v procesu implementacije nove evropske kapitalne ureditve. Evropska komisija je namreč 14. julija 2004 objavila predlog teksta direktive o kapitalski ustreznosti bank. Le-ta tehnično sestoji iz dveh noveliranih direktiv:

- novelirana zbirna bančna direktiva (2000/12/EC),
 - novelirana CAD direktiva (93/6/EEC),
- (v nadaljevanju: predlog direktive).

V krajšem obdobju doseganja političnega dogovora med Državami članicami o ustreznosti teksta predloga direktive je bilo na nivoju Sveta finančnih ministrov (ECOFIN) do 7. decembra 2004 predlaganih in sprejetih veliko pomembnih sprememb. V tem obdobju se je tudi Slovenija aktivno vključevala v razprave glede perečih problematik ter oblikovala pripadajoča stališča na nivoju vodstva Banke Slovenije, kot na primer pri:

- 72. členu predloga direktive v zvezi z določanjem termina »pomembne« hčerinske družbe;
- 129. členu predloga direktive v zvezi z vlogo konsolidiranega nadzornika;
- 157. členu predloga direktive v zvezi z datumom implementacije;
- določenih recitalih v zvezi javnimi razkritji.

Tekst predloga direktive z vključenimi spremembami s strani ECOFIN predstavlja osnovo za nadaljnja pogajanja v Evropskem parlamentu. Evropska komisija nas je pred kratkim obvestila, da si bo Evropski parlament prizadeval sprejeti predlog direktive že v prvem branju na septembrskem plenarnem zasedanju. Pomembno je vedeti, da lahko določene zamude v EU procesu sprejemanja odločitev vplivajo na izhodiščni datum implementacije oziroma ga prestavijo na datum, kasnejši od 1. januarja 2007. Svet ministrov in Evropski parlament se lahko glede na to odločita za enoten datum implementacije 1. januar 2008 ali pa izbereta dva različna datuma za posamezne vrste pristopov.

4.1. Slovenska kvantitativna študija učinkov

Namen vseh t.i. kvantitativnih študij učinkov (angl. *Quantitative Impact Study*) novega kapitalskega sporazuma oz. Basla II je raziskati vpliv različnih metodoloških rešitev za izračun kapitalskih zahtev za kreditno in operativno tveganje na kapitalsko ustreznost bank. Baselski odbor za bančni nadzor (angl. *Basel Committee on Banking Supervision*) je od prvega posvetovalnega dokumenta za Basel II, ki ga je izdal junija 1999, pa vse do junija 2004, ko je izšel četrti in hkrati dokončni dokument za Basel II, izvedel kar tri študije. Šele tretja študija, ki je bila izvedena v oktobru 2002, je namreč potrdila pravilnost opravljenih sprememb v metodologiji izračuna kapitalskih zahtev in tako izpolnitev dveh deklariranih ciljev snovalcev Basla II, ki sta:

- zagotoviti, da se znesek minimalnih kapitalskih zahtev za kreditno tveganje, izračunanih po prenovljenem standardiziranem pristopu, v povprečju ne spremeni glede na znesek minimalnih kapitalskih zahtev za kreditno tveganje, izračunanih po obstoječem baselskem kapitalskem sporazumu oz. Baslu I, ter
- zagotoviti, da kapitalske spodbude oz. prihranki v povprečju naraščajo z uporabo bolj sofisticiranih pristopov.

Ker slovenske banke niso bile vključene v nobeno izmed treh baselskih kvantitativnih študij učinkov novega kapitalskega sporazuma, smo jeseni 2003 v Banki Slovenije ob sodelovanju Združenja bank Slovenije pripravili potrebno gradivo in druge pripomočke za izvedbo Slovenske kvantitativne študije učinkov (v nadaljevanju: SiQIS)¹. Z analizo rezultatov SiQIS, ki je bila v celoti končana avgusta 2004, smo tako dobili prve kvantitativne ocene vpliva spremenjenih kapitalskih pravil na kapitalsko ustreznost slovenskega bančnega sistema² ob uporabi najenostavnejših pristopov za merjenje posameznih vrst tveganj – tj. prenovljenega standardiziranega pristopa za kreditno tveganje in enostavnega pristopa za operativno tveganje.

Glede na to, da bo za Slovenijo, ki je od 1. 5. 2004 dalje polnopravna država članica EU, zavezujoča nova evropska kapitalska ureditev (v nadaljevanju: CAD III), smo pri izdelavi tabel za vnose podatkov, potrebnih za izvedbo SiQIS (v nadaljevanju: tabele SiQIS), upoštevali določila takratnega

¹ SiQIS paket je bil sestavljen iz SiQIS tabel, Pojasnil za izpolnjevanje SiQIS tabel in Vprašalnika Banke Slovenije o pripravah na nov kapitalski sporazum in o standardiziranem pristopu za določitev kapitalskih zahtev za kreditno tveganje (v nadaljevanju: SiQIS vprašalnik). V SiQIS vprašalnik, ki je predstavljal kvalitativni del SiQIS, smo vključili pomembnejša vprašanja, ki bi lahko vplivala na natančnost rezultatov in izbor nacionalnih diskrecij glede na stanje slovenskega bančnega sistema.

² V sistem smo vključili le banke s sedežem v Republiki Sloveniji, saj so od 1.5.2004 dalje le-te banke pod neposrednim nadzorom Banke Slovenije. V sistem tako ni vključena nobena podružnica tuje banke, poleg tega pa v sistem zaradi specifičnega namena poslovanja niso vključene niti obe hranilnici niti Slovenska izvozna družba. Prav tako v sistem ni vključena banka v likvidaciji.

posvetovalnega dokumenta za CAD III, izdanega 1. 7. 2003. Tako smo na področjih, kjer obstajajo razlike med baselskimi in evropskimi rešitvami, upoštevali slednje. Posledično v nadaljevanju analiziramo vpliv novih kapitalskih pravil le na višino skupnih kapitalskih zahtev, ne pa tudi na višino količnika kapitalске ustreznosti, saj slednjega za razliko od končnega dokumenta za Basel II, ki je izšel 26. 6. 2004, predlog CAD III z dne 14. 7. 2004 ne omenja več. Po CAD III se bo namreč ugotavljalo le, ali ima banka dovolj velik znesek kapitala za pokrivanje vseh vrst tveganj, ki jim je zaradi poslovanja izpostavljena, ali pa je le-ta premajhen.

Pri oblikovanju SiQIS tabel smo poskušali najti ravnotežje med enostavnostjo in natančnostjo, zato smo SiQIS tabele izdelali na podlagi določenih predpostavk oz. poenostavitev, v okviru katerih bi bili rezultati SiQIS še vedno zadosti zadovoljivi pokazatelji vpliva novih oziroma spremenjenih kapitalskih pravil na kapitalsko ustreznost bank. Ker so kljub temu imele banke s pridobivanjem zahtevanih podatkov po stanju na dan 30. 9. 2003 precej težav, je bila ocena kakovosti SiQIS podatkov pred samo izdelavo systemske analize vpliva novih kapitalskih pravil nujno potrebna. Le-to smo v Nadzoru bančnega poslovanja izvedli tako, da smo neto vrednosti pri bilančnih in klasičnih zunajbilančnih postavkah ter kreditne nadomestitvene vrednosti pri izvedenih finančnih instrumentih primerjali z vrednostmi, ki so jih banke poslale v okviru rednega poročanja o kapitalski ustreznosti za stanje na dan 30. 9. 2003. Pri ugotovljenih večjih odstopanjih so bile po preverjanju narejene ustrezne korekcije. V okviru omenjene, časovno zelo zamudne prilagoditve SiQIS podatkov smo upoštevali enako porazdelitev bonitetnih ocen znotraj posamezne postavke, kot so jo banke navedle v svojih prvotno poslanih SiQIS tabelah. Po opravljeni prilagoditvi podatkov po vsaki banki posebej, smo prilagojene neto vrednosti oz. kreditne nadomestitvene vrednosti tehtali z novimi ustreznimi utežmi tveganja. Šele zatem smo izvedli agregacijo tveganju prilagojenih bilančnih in zunajbilančnih postavk ter posledično izračun kapitalskih zahtev za kreditno tveganje sistema po novih kapitalskih pravilih ob uporabi standardiziranega pristopa za kreditno tveganje.

SiQIS tabele, namenjene izračunu kapitalskih zahtev za kreditno tveganje, so bile zaradi nacionalnih diskrecij v določenih segmentih bančnega portfelja zasnovane opcijsko, pri čemer je potrebno poudariti, da so morale banke vnesti podatke in opraviti izračune po vseh opcijah. Posledično smo lahko systemsko analizo vpliva novih kapitalskih pravil izvedli po 128 scenarijih oz. različnih kombinacijah diskrecijskih odločitev, izmed katerih smo nato identificirali:

- optimistični scenarij oz. scenarij, ki je za sistem najbolj ugoden, saj bi v okviru tega scenarija oz. izbora diskrecijskih odločitev sistem realiziral najnižje kapitalске zahteve za kreditno tveganje, in
- pesimistični scenarij oz. scenarij, ki je za sistem najbolj neugoden, saj bi v okviru tega scenarija oz. izbora diskrecijskih odločitev sistem realiziral najvišje kapitalске zahteve za kreditno tveganje.

Ob upoštevanju rezultatov analize SiQIS vprašalnika smo izmed vseh možnih 128 scenarijev izbrali tudi t.i. realistični scenarij, ki naj bi z vidika izbora nacionalnih diskrecij najbolj ustrežal trenutnemu stanju slovenskega bančnega prostora.

Na podlagi rezultatov in ob upoštevanju vseh omejitev SiQIS ugotavljamo, da bi bili ob uporabi najenostavnejših pristopov za kreditno in operativno tveganje (t.j. standardiziranega pristopa za kreditno tveganje in enostavnega pristopa za operativno tveganje), vpliv nove evropske kapitalске ureditve na višino kapitalskih zahtev slovenskega bančnega sistema v primeru treh pomembnejših scenarijev sledeč:

- Po **optimističnem scenariju** bi se kapitalске zahteve za kreditno tveganje sistema zmanjšale za 13,92%, skupne kapitalске zahteve sistema pa zaradi vpliva novih kapitalskih zahtev za operativno tveganje le za 0,60%.
- Po **pesimističnem scenariju** bi se kapitalске zahteve za kreditno tveganje sistema povečale za 9,80%. skupne kapitalске zahteve sistema pa za 19,98%.
- Po **realističnem scenariju** bi se kapitalске zahteve za kreditno tveganje sistema zmanjšale za 0,53%, medtem ko bi se skupne kapitalске zahteve sistema zaradi vpliva novih kapitalskih zahtev za operativno tveganje povečale, in sicer za 11,02%.

Ugotovljeno je bilo tudi, da bi nižje kapitalske zahteve za operativno tveganje ob uporabi standardiziranega pristopa namesto enostavnega pristopa od devetih bank realizirala le ena banka, in sicer bi bile v njenem primeru kapitalske zahteve za operativno tveganje ob uporabi standardiziranega pristopa za 1,31% nižje kot ob uporabi enostavnega pristopa.

Z rezultati analize SiQIS tabel in analize SiQIS vprašalnika so bile seznanjene vse institucije (banke, podružnica tuje banke, hranilnici in Slovenska izvozna družba), ki so sodelovale v SiQIS. Prav tako so bili rezultati predstavljeni v septembru 2004 Svetu Banke Slovenije in v novembru 2004 tudi vodstvom bank na Dnevih slovenskih bančnikov 2004 v Mariboru.

4.2. Prvi posvetovalni dokument o uvedbi internih bonitetnih sistemov

Med pomembne novosti na področju pristopov za izračun kapitalskih zahtev za kreditno tveganje vsekakor sodijo tudi pristopi, ki temeljijo na internih bonitetnih ocenah, oziroma IRB pristopi, za katere so nekatere banke že izkazale interes. Zaradi kompleksnosti IRB pristopov je za zainteresirane banke izredno pomembno, da se začnejo pravočasno pripravljati na njihovo implementacijo. Če želijo začeti uporabljati osnovni IRB pristop že ob uveljavitvi nove evropske kapitalske ureditve v začetku leta 2007, so morale do sedaj že aktivirati interne projektne aktivnosti za implementacijo novih določil. Da bi identificirali odprta vprašanja ter pripomogli k odločitvi za primeren pristop ter k uspešni pripravi bank na izbrani pristop za izračun kapitalskih zahtev za kreditna tveganja, smo se odločili, da z bankami pričnemo posvetovanja o njihovi pripravljenosti in sposobnosti za uvedbo in nadaljnjo uporabo IRB pristopov.

Tako smo v aprilu 2004, v okviru projekta *Analiza pripravljenosti bank za uporabo IRB pristopov za izračun kapitalskih zahtev za kreditno tveganje*, pričeli z izdelavo vprašalnika za oceno trenutne stopnje pripravljenosti bank v Sloveniji za uporabo IRB pristopov. Posvetovalni dokument je bil nato junija 2004 poslan 12 bankam, ki so se odločile za sodelovanje, prejeli pa smo 8 izpolnjenih dokumentov. Na dan 31.12.2006 želijo osnovni IRB pristop uvesti 3 banke, ena banka pa se pripravlja na uvedbo naprednega IRB pristopa. Standardiziran pristop nameravajo uvesti 3 banke.

Ocenjuje se, da bo 7,3% slovenskega bančnega portfelja kandidiralo za uporabo IRB pristopa, po stanju na dan 31.12.2006.

Večina sodelujočih bank se zavzema za postopno uvedbo IRB pristopa, in sicer po kategorijah izpostavljenosti znotraj iste poslovne enote³, pa tudi za prevzem IRB pristopa po korakih po poslovnih enotah v isti bančni skupini. Postopna uvedba naj bi se zaključila v 3 letih.

Analiza prejetih odgovorov kaže, da banke, ki so sodelovale v posvetovanju, svojo dosedanjo pripravljenost za uvedbo IRB pristopa praviloma ocenjujejo kot pomanjkljivo. V povprečju je lastna ocena pripravljenosti bank 2,4⁴. Iz odgovorov izhaja tudi, da vključenost najvišjih predstavnikov banke (t.j. nivo uprave banke ali izvršni nivo) ne pripomore k povečanju pripravljenosti.

³ Banke se praviloma odločajo, da bodo za uvedbo IRB pristopa najprej kandidirale kategorijo izpostavljenosti do podjetij.

⁴ Uporabljena je bila lestvica ocenjevanja od 1 do 5, kjer 1 pomeni, da banka še ni začela s pripravami, 5 pa da v celoti izpolnjuje minimalne zahteve

a) Zasnova in postavitve bonitetnih sistemov

V povprečju imajo vse vključene banke dobro razvit tisti del bonitetnega sistema, ki se nanaša na boniteto kreditojemalca (povprečna ocena 4 ali več) za portfelj podjetij, držav in bank. Tveganja terjatve se v obstoječih sistemih ne odraža dovolj dobro, z izjemo nekaterih bank. Bonitetni sistemi za portfelj majhnih dolžnikov v celoti gledano v bankah v Sloveniji še niso dobro pripravljene.

b) Struktura bonitetnih sistemov

V povprečju banke še nimajo zadovoljivih procesov, ki bi zagotavljali zadostno diverzifikacijo tveganja v portfelju podjetij, držav in bank. Za plačnike se največje število bonitetnih razredov za celoten portfelj giblje med 3 in 21, za neplačnike pa med 2 in 5.

Vse analizirane banke imajo dobro opredeljene kriterije za razvrščanje, kar pomeni, da jim do izpolnjevanja minimalnih zahtev v celoti na tem segmentu ne manjka veliko. Zahtevi, ki ju najmanj bank v celoti izpolnjuje, sta konsistentno pripisovanje bonitetnih ocen za vse vrste poslov in v vseh organizacijskih enotah ter skladnost bonitetnih kriterijev s politiko obravnavanja problematičnih dolžnikov in terjatev.

Bankam smo priporočili, da ob izgradnji bonitetnih sistemov posebno skrb namenijo ustrezni dokumentiranosti zgradbe bonitetnega sistema in vseh z njim povezanih značilnostih delovanja, saj v večini bank temu še ne posvečajo dovolj pozornosti.

Za ustrezen celostni nadzor nad kreditnimi tveganji mora biti v banki vzpostavljena tudi funkcijsko neodvisna enota upravljanja s tveganji. V 4 bankah ta enota že opravlja vse naloge, ki izhajajo iz nove kapitalske ureditve.

c) Merljivost tveganja

Analiza je pokazala, da opredelitev neplačila še pri nobeni banki ni popolnoma usklajena z določili nove kapitalske ureditve. Ker bo nacionalni nadzornik v prihodnje pripravil navodila, kako identificirati in spremljati dogodke, ki sovpadajo z opredelitvijo neplačila, se bo neskladje zmanjšalo.

d) Zahteve specifične za oceno verjetnosti neplačila

Pri ocenjevanju verjetnosti neplačila (probability of default - PD), ki predstavlja osnovo za IRB pristope, so za banke pomembne vse tri tehnike pridobivanja ocen, in sicer: interne izkušnje glede neplačil so pomembne ali zelo pomembne za vse banke; vzporejanje (*mapping*) z zunanjimi podatki v večji meri uporabljata dve banki; statistične modele za izračun verjetnosti neplačila pa uporabljajo tri banke.

Večina bank ima po lastnem mnenju zadosten nabor podatkov za ocenjevanje verjetnosti neplačila za posamezno kategorijo.

e) Specifične zahteve za lastne ocene izgube v primeru neplačila

Samo ena banka ocenjuje dolgoletno povprečno izgubo ob neplačilu (loss given default - LGD), ki je v veliki meri skladna z minimalnimi zahtevami.

V vseh sodelujočih bankah obstajajo interni predpisi za zagotavljanje pravne gotovosti zavarovanj in upravljanje z zavarovanji, čeprav ti niso v celoti skladni z minimalnimi zahtevami. Upravljanje z zavarovanji je nezadostno že glede na standardizirani pristop.

f) Specifične zahteve za oceno izpostavljenosti ob neplačilu

Večina bank na vprašanja s tega področja ni odgovarjala ali pa ne izpolnjuje minimalnih zahtev.

g) Ocene izgube ob neplačilu in izpostavljenosti ob neplačilu (exposure at default - EAD), določene s strani nadzornikov – zavarovanja z zastavo

Banke v manjši ali večji meri izpolnjujejo minimalne zahteve iz naslova zavarovanja z zastavo (i) stanovanjskih ali poslovnih nepremičnin, (ii) ustreznih terjatev ali (iii) drugih fizičnih zavarovanj. Pri zavarovanjih z zastavo stanovanjske/poslovne nepremičnine se kaže manjše izpolnjevanje procesnih vidikov operativnih zahtev in zahtev po upravljanju s tovrstnimi zavarovanji. Neizpolnjevanje slednjih zahtev je razvidno tudi v primeru zavarovanj z zastavo ustreznih odkupljenih terjatev in drugih fizičnih zavarovanj. Nobena banka pa v celoti ne izpolnjuje zahtev iz tega naslova, kar pri določanju vrednosti izgube v primeru neplačila vodi k nepriznavanju olajšav iz naslova zavarovanja z zastavo.

h) Statistični napovedovalni modeli

Uporaba statističnih modelov za ocenjevanje komponent tveganja ni razširjena. Za portfelj podjetij tri banke uporabljajo statistične modele za ocenjevanje verjetnosti neplačila, dve banki pa tudi za ocenjevanje izgube ob neplačilu. Nobena izmed analiziranih bank ne uporablja statističnih modelov za ocenjevanje verjetnosti neplačila ali izgube ob neplačilu za kategorije izpostavljenosti do držav, bank ali iz naslova lastniških instrumentov.

Kvaliteta uporabljenih statističnih modelov se običajno giblje med 4 in 5, ne glede na komponento tveganja, kar pomeni, da so uporabljeni statistični modeli v večji meri ali v celoti skladni z minimalnimi zahtevami. To velja predvsem za modele za obravnavo podjetij, medtem ko so modeli za majhne dolžnike še nedodelani ali ne dovolj preverjeni.

i) Razpoložljivost podatkov

Odgovori analiziranih bank kažejo, da za portfelj velikih podjetij in komponento tveganja verjetnost neplačila obstaja najdaljša časovna vrsta, in sicer od leta 1995 dalje, vendar pa bosta dve banki uspeli kontinuirano zagotavljati kvalitetne podatke šele od leta 2005 oz. 2006. Slednje pomeni neizpolnjevanje zahteve po zadostni časovni vrsti za omenjeno kategorijo/komponento tveganja, v kolikor banki od tega datuma dalje ne bosta zagotavljali kvalitetnih podatkov tudi za nazaj.

Za ostale kategorije izpostavljenosti in komponente tveganja precej manj bank kontinuirano zagotavlja kvalitetne podatke. Za verjetnost neplačila za srednja in mala podjetja (SMEs), ki se obravnavajo kot majhni dolžniki, bodo konec leta 2006 zagotavljale podatke štiri banke. Podatke za druge komponente tveganja, ne glede na kategorijo izpostavljenosti, bo od konca leta 2006 zbirala večinoma zgolj ena banka.

Minimalne zahteve glede hranjenja podatkov za kategorije izpostavljenosti do podjetij, držav in bank v celoti izpolnjujejo tri banke. V veliki meri ni izpolnjena zahteva, da mora banka za kategorije izpostavljenosti do podjetij, držav in bank hraniti podatke o ocenah verjetnosti neplačila za vsak posamezen bonitetni razred. To prej kaže na pomanjkanje ocen verjetnosti neplačila, kot pa na slabo IT infrastrukturo.

V portfelju majhnih dolžnikov nobena banka ne izpolnjuje vseh minimalnih zahtev iz naslova hranjenja podatkov. Bankam smo priporočili, da uredijo IT infrastrukturo na način, ki bo omogočal izpolnjevanje minimalnih zahtev hranjenja podatkov tudi za ostale portfelje, čeprav z dnem 31.12.2006 ne nameravajo uvesti IRB pristopa na teh portfeljih. Izpolnjevanje minimalnih zahtev glede hranjenja podatkov je relevantno z vidika postopnega prenosa IRB pristopa tudi na ostale kategorije izpostavljenosti.

Bankam smo svetovali, da pred odločitvijo o uvedbi nameravanega pristopa izvedejo analizo stroškov in koristi ter analizo tveganj, ki je potrebna ob vsakem večjem posegu v informacijsko podporo banke.

4.3. Priporočila za upravljanje z operativnim tveganjem pri enostavnem in standardiziranem pristopu

V decembra 2004 se je na pobudo Banke Slovenije oblikovala nova delovna skupina za operativno tveganje pri Odboru za Basel II Združenja bank Slovenije. Skupina se je oblikovala z namenom skupne obravnave in zaključka teksta priporočil za upravljanje z operativnim tveganjem (v nadaljevanju: priporočila).

Namen priporočil je lažja interpretacija zahtev direktive na področju upravljanja z operativnim tveganjem ter pojasnitev posameznih elementov okvira upravljanja z operativnim tveganjem. Kot taka bodo koristen pripomoček bankam pri načrtovanju strateških ciljev na področju upravljanja z operativnim tveganjem. Njihov namen ni predpisovanje podrobnih zahtev, ki bi jih morale banke izpolnjevati, ampak želi biti predvsem v pomoč pri razvoju tiste stopnje upravljanja z operativnim tveganjem, ki ga namerava doseči posamezna banka v skladu s svojo strategijo.

Razvoj okvira upravljanja z operativnim tveganjem v bankah tudi sicer tesno spremljamo. V drugi anketi Banke Slovenije o baselskih vidikih operativnega tveganja, ki je bila izvedena poleti 2004, smo namreč ugotovili, da kar devet bank še ni sprejelo formalne odločitve o načrtovani vrsti pristopa za izračun kapitalskih zahtev za operativno tveganje. Tudi problematika priprave na učinkovito upravljanje z operativnim tveganjem je nejasna v vsaj štirih bankah, ki po rezultatih ankete v ta namen še ne zagotavljajo zadostnih kadrovskih, finančnih in podobnih resursov. Ker sta tako nova kapitalaska zahteva za operativno tveganje, kot tudi upravljanje z njim, izredno pomemben del celovite priprave na Novo evropsko kapitalsko ureditev, je ključnega pomena, da vodstva bank pravočasno usmerijo svojo pozornost tudi na to problematiko. Banka Slovenije je o tej problematiki spregovorila vodstvom bank tudi na Dnevih slovenskih bančnikov 2004.

4.4. Komunikacija z bankami in strokovno javnostjo

Med Banko Slovenije in bankami smo tudi v letu 2004 nadaljevali z intenzivno komunikacijo o strokovni problematiki direktive tako preko Odbora za Basel II kot tudi na številnih predavanjih o kreditnem in operativnem tveganju preko Združenja bank Slovenije. Posamezni člani skupine redno objavljajo tudi strokovne članke v Bančnem vestniku in drugih strokovnih revijah in zbornikih.

Vse aktualne publikacije in dokumenti v zvezi z Baslom II oz. novo evropsko kapitalsko ureditvijo so redno objavljane tudi na spletni strani Banke Slovenije do katere je možno dostopiti s pomočjo naslednjega URL naslova: <http://www.bsi.si/html/basel2/default.htm>.

5. UVAJANJE MEDNARODNIH STANDARDOV RAČUNOVODSKEGA POROČANJA ZA BANKE IN HRANILNICE

Evropska unija je z Uredbo (ES) št. 1606/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19.06.2002 o uporabi mednarodnih računovodskih standardov predpisala obvezno uporabo Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP). Omenjena uredba zavezuje javne družbe k sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z MSRP najkasneje za poslovno leto 2007, če so njihovi vrednostni papirji na dan sestavitve bilance stanja sprejeti v trgovanja na reguliranem trgu vrednostnih papirjev katere koli države članice.

V skladu z določilom sprejetega Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah z dne 28. 12. 2004 je Banka Slovenije dne 11. 2. 2005 sprejela Sklep o določitvi začetka uporabe MSRP za banke in hranilnice, in sicer bodo le - te prvič sestavile računovodska poročila v skladu z MSRP za poslovno leto, ki se začne 1. januarja 2006. S tem bo avtomatično izpolnjena obveza iz uredbe tudi za tiste banke v slovenskem bančnem prostoru, ki kotirajo na borzi z obveznicami. Po omenjenem sklepu bodo banke in hranilnice morale sestaviti tako konsolidirane računovodske izkaze kot tudi posamične računovodske izkaze v skladu z MSRP.

Zaradi uvedbe MSRP v banke in hranilnice bo Banka Slovenije v letu 2005 izvedla potrebne aktivnosti za pripravo sprememb in dopolnitev podzakonskih predpisov.

Pri prehodu na MSRP gre za projektno delo velike razsežnosti, ki bo v bankah rezultiralo ne samo v spremembah na področju računovodskega izkazovanja, ampak predvsem na področju vrednotenja finančnih sredstev in obveznosti v skladu z MRS 39. Temu ustrezno bodo banke morale prilagoditi tudi računovodski informacijski sistem.

6. ORGANIZACIJA IN NALOGE ODDELKA NADZORA BANČNEGA POSLOVANJA

S 01.01.2005 je začela veljati nova organizacija nadzora bančnega poslovanja. Nova organizacija sledi predvsem dvema ciljema:

- kontinuiranemu tekočemu spremljanju bank pri njihovem poslovanju, kar naj bi bilo zagotovljeno z vpeljavo funkcije inšpektorja upravitelja in s preходом analitikov v odsek Spremljava bank in izvajanje nadzora. Analitik in inšpektor upravitelj permanentno spremljata dodeljeno skupino bank in hranilnic;
- uveljavitvi nadzora, ki temelji na spremljanju tveganj v bankah, kar zagotavlja specializacija inšpektorjev po posameznih vrstah tveganj (kreditno, operativno, tržna). Takšen pristop ima za posledico tudi spremembo metodologije dela inšpektorjev pri izvajanju nadzora.

Hkrati je bil namen reorganizacije dvigniti kvaliteto in učinkovitost pri izvajanju nalog oddelka, slediti trendom bančnega nadzora znotraj EU, ki deluje na eni strani v smeri poenotenja z opredelitvijo nekaterih minimalnih enotnih pravil oziroma kriterijev in hkrati definirati nova razmerja med nadzorniki povezanimi v nadzoru mednarodnih bančnih skupin, z ambicijo razviti primerljiv način dela in doseči primerljivo raven razvitosti bančnega nadzora.

Z reorganizacijo se dve temeljni področji dela oddelka - izvajanje nadzora in delovanje na področju priprave regulative - izvajajo v štirih odsekih, posamezne skupne funkcije pa se opravljajo na nivoju

oddelka (npr. izvajanje nalog vezanih na pravno svetovanje, administracija itd.). Kot podpora vsem aktivnostim oddelka je bil na novo oblikovan odsek za pravno svetovanje.

Združitev on-site in off-site nadzora pomeni prilagoditev organizacije sedanjemu razumevanju in poznavanju spremenjenih razmer, v katerih poslujejo banke in hranilnice, ki temelji na načelu 'know your customer' in zahteva bolj poglobljeno in celovito spremljanje vsake posamezne banke in hranilnice. V ta namen je oblikovan odsek za spremljavo bank in izvajanje nadzora, katerega struktura in način dela je pogojena z oblikovanjem štirih skupin bank. Vsaka skupina bank ima svojega vodjo (inšpektorja upravitelja), ki ima za svoje delo podporo analitika. Vodja skupine bank je odgovoren za stalno spremljavo banke in njeno celovito poznavanje, določanje njenega profila tveganja v skladu z novo razvijajočo metodologijo, koordiniranje nadzorniških aktivnosti do bank v skupini, takojšnje reagiranje na informacije glede poslovanja banke ter praviloma tudi vodenje pregledov v teh bankah. Vodje skupine banke so prvenstveno odgovorni za nadzor likvidnostnega in strateškega tveganja, tveganja izgube ugleda, tveganja kapitala in tveganja prihodkov, glede drugih tveganj, predvsem pa kreditnega, tržnega, obrestnega in operativnega pa oblikujejo končno oceno skupaj z inšpektorji specialisti. Analitiki dajejo podporo vodji skupine bank in sodelujejo z odsekom za sistemske analize in podporo izvajanju nadzora.

Zaradi zagotavljanja najvišje ravni strokovnih specialističnih znanj in vpeljave le-teh v postopke nadzora, so preostali inšpektorji specializirani za posamezna področja. Tako se inšpektorji razdelijo v štiri skupine, ki pomenijo specializacijo po vrstah tveganj, kar pomeni, da se inšpektorji usmerijo v določeno bančno tveganje in njegovo kontrolno okolje, ki predstavlja njihovo prvenstveno dejavnost oziroma usmeritev. Skupine specializacije so naslednje: kreditno tveganje, tržna in obrestno tveganje, operativna tveganja ter skupina za 'compliance'.

Na nivoju vodstva oddelka je oblikovan odsek za pravno svetovanje, ki na enem mestu združuje pravnike, ki so bili prej razporejeni bodisi v vodstvo oddelka, odsek za analize bančnega poslovanja ali odsek za licenciranje. Nov odsek nudi pravno podporo vsem pravnim aktivnostim oddelka. Z oblikovanjem tega odseka se bo z boljšo koordinacijo, pretokom informacij in povezanostjo, dosegla večja učinkovitost pravnih strokovnjakov v oddelku, prenos izkušenj in znanja med njimi in bolj enoten način dela. Morebitne sodne spore proti Banki Slovenije rešuje v skladu s organizacijo dela Banke Slovenije za to pristojni Pravni oddelek, kateremu Nadzor bančnega poslovanja (zlasti odsek za pravno svetovanje) nudi vso potrebno podporo pri pripravi pisnih vlog in dokumentacije v konkretnem sodnem sporu, kot pooblaščenca Banke Slovenije pa v sodnem sporu nastopajo za to določene osebe iz Pravnega oddelka.

Odsek za sistemske analize in podporo izvajanju nadzora se ukvarja z analizami vezanimi na spremljavo celotnega sektorja, ključna naloga pa bo izgradnja učinkovitega 'early warning sistema' in njegovo vzdrževanje. Nov odsek sodeluje z oddelkom Finančne stabilnosti pri pripravi skupnih gradiv, spremlja likvidnost, gibanje obrestnih mer itd. na nivoju bančnega sistema, razvil bo model podatkovne baze za potrebe bonitetnega nadzora bank, imel skrbništvo in dopolnjevanje metodologije za izvajanje nadzora (Risk Assessment System - RAS).

Na novo je oblikovan odsek za pripravo in spremljanje regulative. Te naloge so se do 31.12.2004 opravljale v okviru odseka za analizo bančnega poslovanja.

Naloge in aktivnosti odseka za licenciranje ostajajo nespremenjene.

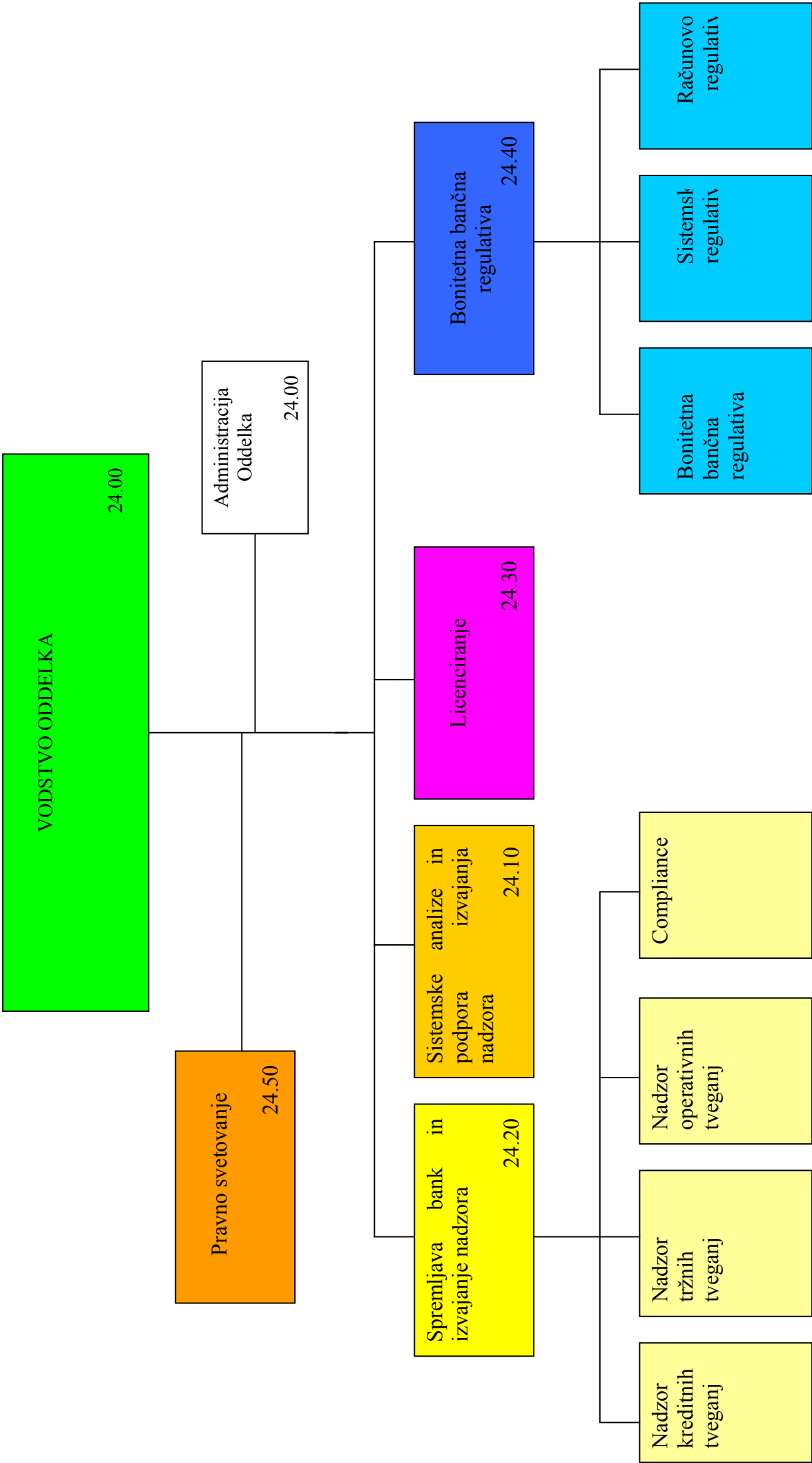
Ob ustanovitvi oddelka julija 1992 je bilo v oddelku 17 zaposlenih, konec decembra pa 54.

Nova organizacijska shema je razvidna iz dodatka 1, pogloblitve naloge, ki jih opravljajo sodelavci v posameznih odsekih pa so razvidne iz dodatka 2.

Dodatki:

- Dodatek 1: Organizacijska shema Nadzora bančnega poslovanja,
- Dodatek 2: Poglavitne naloge posameznih odsekov Nadzora bančnega poslovanja,
- Dodatek 3: Število in lastništvo bank in hranilnic,
- Dodatek 4: Deleži tujih oseb, države in drugih domačih oseb v kapitalu, bilančni vsoti, kreditih in depozitih nebančnega sektorja,
- Dodatek 5: Bilančne vsote in tržni deleži bank,
- Dodatek 6: Bilančne vsote in tržni deleži hranilnic in hranilno kreditnih služb,
- Dodatek 7: Statusne spremembe bank, hranilnic in hranilno kreditnih služb,
- Dodatek 8: Veljavni predpisi, ki urejajo nadzor bank, hranilnic in hranilno kreditnih služb,
- Dodatek 9: Mednarodni ratingi bank in Slovenije.

DODATEK I

POGLAVITNE NALOGE POSAMEZNIH ODSEKOV NADZORA BANČNEGA POSLOVANJA

Sistemske analize in podpora izvajanja nadzora

- Sodelovanje pri izdelovanju sistemske podlage za izvajanje nadzora
- Spremljanje mednarodne regulative in priporočil na področju nadzora
- Sodelovanje s tujimi in domačimi nadzorniki pri sistemski podpori nadzora
- Podpora pri opravljanju pregledov poslovanja nadzorovanih subjektov
- Spremljanje poslovanja bančnega sistema
- Obdelava prejetih poročil in informacij (vključno z jamstvom)
- Sodelovanje pri razvijanju in uvajanju nove računalniške podpore
- Skrbništvo nad računalniško podpore
- Sodelovanje pri razvoju nadzorniških tehnik (RAS, EWS)
- Skrbništvo nad nadzorniškimi tehnikami
- Sodelovanje z mednarodnimi institucijami in njihovimi delovnimi telesih
- Sodelovanje z drugimi domačimi institucijami (MF, ZBS, AJPES

Spremljava bank in izvajanje nadzora

- Sodelovanje pri izdelovanju sistemske podlage za izvajanje nadzora
- Spremljanje mednarodne regulative in priporočil na področju nadzora
- Svetovanje pri izvajanju finančnih predpisov in priporočil
- Sodelovanje pri obdelavi vlog za izdajo dovoljenj
- Nadzor skladnosti poslovanja z izdanim dovoljenjem
- Sodelovanje s tujimi in domačimi nadzorniki pri izvajanju nadzora
- Opravljanje pregledov poslovanja nadzorovanih subjektov
- Ukrepanje za odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri poslovanju subjektov nadzora
- Nadzor nad izvrševanjem ukrepov nadzora
- Spremljanje poslovanja bank in hranilnic
- Sodelovanje z zunanjimi revizorji
- Sodelovanje pri razvijanju ter uvajanju nove računalniške podpore
- Razvoj nadzorniških tehnik (RAS, EWS)
- Sodelovanje z mednarodnimi institucijami in njihovimi delovnimi telesih
- Sodelovanje z drugimi domačimi institucijami (sodišča, tožilstvo, policija
- Sodelovanje pri izdelavi odločb v funkciji prekrškovnega organa

Izdajanje dovoljenj

- Sodelovanje pri izdelovanju sistemske podlage na področju izdajanja dovoljenj
- Spremljanje mednarodne regulative in priporočil na področju licenciranja
- Svetovanje pri izvajanju predpisov s področja licenciranja
- Obdelovanje vlog za izdajo dovoljenj
- Nadzor skladnosti poslovanja z izdanim dovoljenjem
- Notifikacije opravljanja bančnih in finančnih storitev
- Vodenje registra bančnih subjektov
- Obveščanje EU komisije po določbah pravnega reda EU
- Sodelovanje z drugimi domačimi institucijami (MF, ZBS,
- Sodelovanje s tujimi in domačimi nadzorniki pri postopkih licenciranja

Bonitetna bančna regulativa

- Izdelovanje systemske podlage za izvajanje nadzora
- Spremljanje mednarodne regulative in priporočil na področju nadzora
- Svetovanje pri izvajanju finančnih predpisov in priporočil
- Sodelovanje s tujimi in domačimi nadzorniki pri pripravi regulative
- Svetovanje pri opravljanju pregledov poslovanja nadzorovanih subjektov
- Svetovanje pri izdelavi ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri poslovanju nadzorovanih subjektov
- Svetovanje pri nadzoru izvrševanja ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti
- Sodelovanje pri razvoju nadzorniških tehnik (RAS, EWS)
- Obveščanje EU komisije po določbah pravnega reda EU
- Sodelovanje z mednarodnimi institucijami in njihovimi delovnimi telesi
- Sodelovanje z drugimi domačimi institucijami (MF, ZBS,

Pravno svetovanje

- Sodelovanje pri izdelovanju systemske podlage za izvajanje nadzora
- Spremljanje mednarodne regulative in priporočil na področju nadzora
- Svetovanje pri izvajanju finančnih predpisov in priporočil
- Sodelovanje pri obdelavi vlog za izdajo dovoljenj
- Svetovanje v zvezi z notificiranjem opravljanja bančnih in drugih finančnih storitev znotraj EU
- Vodenje različnih registrov
- Nadzor skladnosti poslovanja z izdanim dovoljenjem
- Priprava in razlaga sporazumov s tujimi in domačimi nadzorniki pri izvajanju nadzora
- Sodelovanje pri opravljanju pregledov poslovanja nadzorovanih subjektov
- Podpora pri izdelavi ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri poslovanju subjektov nadzora
- Sodelovanje pri nadzoru nad izvrševanjem izdanih ukrepov
- Svetovanje na drugih pravnih področjih, ki zadevajo poslovanje subjektov nadzora
- Izdelava odločb v funkciji prekrškovnega organa
- Obveščanje Evropske komisije po določbah pravnega reda EU
- Sodelovanje z mednarodnimi institucijami in njihovimi delovnimi telesi
- Sodelovanje z drugimi domačimi institucijami (MF, ZBS, sodišča ..)
- Spremljanje postopkov, ki jih zoper BS vodijo subjekti nadzora in druge osebe

ŠTEVILO IN LASTNIŠTVO BANK IN HRANILNIC**1. Število bank in hranilnic v Sloveniji**

Leto	31.12.03	31.12.04
Banke in podružnice tujih bank	20	20
Hranilnice	2	2

2. Število bank v večinski tuji lasti¹⁾

Leto²⁾	31.12.03	31.12.04
Banke in podružnice tujih bank	6	7

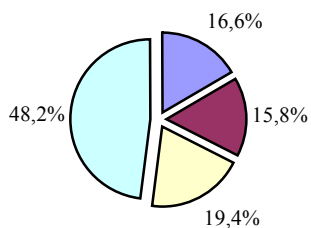
3. Število bank v večinski državni lasti²⁾

Leto	31.12.03	31.12.04
Banke	2	2

¹⁾ Lastništvo tujih oseb nad 50%. Vse hranilnice so v 100% lasti domačih oseb.

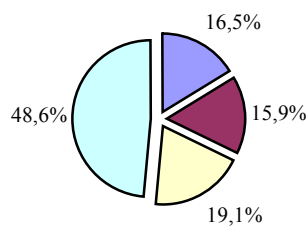
²⁾ Lastništvo države nad 50%.

Lastniški deleži v kapitalu na dan 31.12.2003

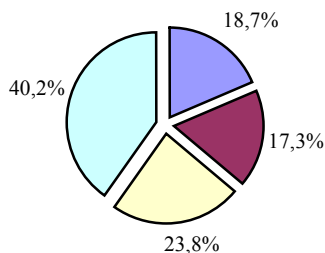
■ tujci nad 50% v upravljanju ■ tujci pod 50% v upravljanju
■ država ■ drugi domači

Lastniški deleži v kapitalu na dan 31.12.2004

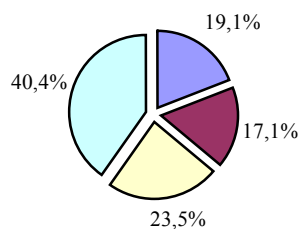
■ tujci nad 50% v upravljanju ■ tujci pod 50% v upravljanju
■ država ■ drugi domači

Lastniški deleži merjeni z bilančno vsoto na dan 31.12.2003

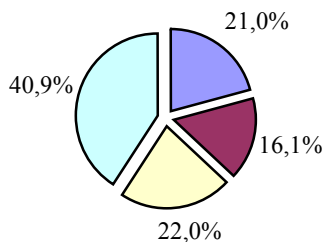
■ tujci nad 50% v upravljanju ■ tujci pod 50% v upravljanju
■ država ■ drugi domači

Lastniški deleži merjeni z bilančno vsoto na dan 31.12.2004

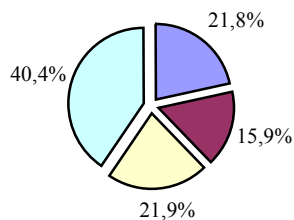
■ tujci nad 50% v upravljanju ■ tujci pod 50% v upravljanju
■ država ■ drugi domači

Lastniški deleži merjeni z deležem kreditov nebančnemu sektorju na dan 31.12.2003

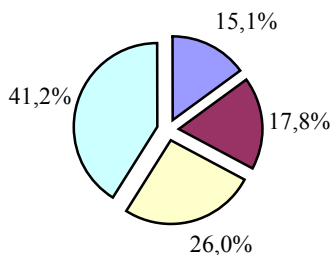
■ tujci nad 50% v upravljanju ■ tujci pod 50% v upravljanju
■ država ■ drugi domači

Lastniški deleži merjeni z krediti nebančnega sektorja na dan 31.12.2004

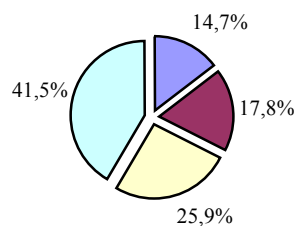
■ tujci nad 50% v upravljanju ■ tujci pod 50% v upravljanju
■ država ■ drugi domači

Lastniški deleži merjeni z deležem depozitov nebančnega sektorja 31.12.2003

■ tujci nad 50% v upravljanju ■ tujci pod 50% v upravljanju
■ država ■ drugi domači

Lastniški deleži merjeni z depoziti nebančnega sektorja na dan 31.12.2004

■ tujci nad 50% v upravljanju ■ tujci pod 50% v upravljanju
■ država ■ drugi domači

BILANČNE VSOTE IN TRŽNI DELEŽI BANK

	Banke	v mio SIT		v %	
		Bilančna vsota		Tržni delež	
		31.12.2003	31.12.2004	31.12.2003	31.12.2004
1	Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana	1.717.258	1.831.022	34,0	32,4
2	Nova Kreditna banka d.d. Maribor	544.035	602.948	10,8	10,7
3	Abanka Vipa d.d. Ljubljana	432.426	481.845	8,6	8,5
4	SKB d.d. Ljubljana	391.675	387.325	7,7	6,9
5	Banka Celje d.d. Celje	324.648	361.317	6,4	6,4
6	Banka Koper d.d. Koper	305.985	333.280	6,1	5,9
7	Bank Austria Creditanstalt d.d. Ljubljana	229.214	299.414	4,5	5,3
8	Gorenjska banka d.d. Kranj	245.749	279.688	4,9	5,0
9	Raiffeisen Krekova banka d.d. Maribor	126.872	159.484	2,5	2,8
10	Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Ljubljana	87.338	135.734	1,7	2,4
11	Probanka d.d. Maribor	102.162	122.845	2,0	2,2
12	Poštna banka Slovenije d.d. Maribor	101.215	110.972	2,0	2,0
13	Deželna banka Slovenije d.d. Ljubljana	67.506	101.179	1,3	1,8
14	Banka Domžale d.d. Domžale, Bs NLB	77.493	85.010	1,5	1,5
15	Volksbank-Ljudska banka d.d. Ljubljana	71.025	84.364	1,4	1,5
16	Factor banka d.d. Ljubljana	55.133	73.078	1,1	1,3
17	Koroška banka d.d. Sl. Gradec, Bs NLB	67.436	71.347	1,3	1,3
18	Kaerntner Sparkasse, podružnica v Sloveniji	47.937	69.368	0,9	1,2
19	Banka Zasavje d.d. Trbovlje, Bs NLB	43.368	51.284	0,9	0,9
20	BKS Bančna podružnica Ljubljana		3.240		0,1
21	S I B d.d. Ljubljana*	18.982	4.491	0,4	0,1
	Skupaj	5.057.459	5.649.235	100,0	100,0
* 29.12.2003 je bil na skupščini SIB d.d. sprejet sklep o začetku postopka prostovoljne likvidacije SIB d.d.					
05.01.2004 je bil v sodni register vpisan sklep o začetku redne likvidacije SIB d.d.					
Podatek za 31.12.2004 je za SIB d.d. - v likvidaciji.					

BILANČNE VSOTE IN TRŽNI DELEŽI HRANILNIC IN HRANILNO KREDITNIH SLUŽB

Zap. št.	HRANILNICE	v mio SIT		v %	
		Bilančna vsota		Tržni delež	
		31.12.2003	31.12.2004	31.12.2003	31.12.2004
1	Delavska hranilnica d.d.	11.647	16.606	59,2	62,2
2	Hranilnica LON d.d Kranj	8.013	10.087	40,8	37,8
	S K U P A J	19.661	26.693	100,0	100,0
	HRANILNO KREDITNE SLUŽBE				
1	HKS Vipava	4.062	4.144	8,9	70,7
2	HKS Tolmin	1.537	1.720	3,4	29,3
3	Zveza HKS Slovenije Ljubljana	35.426		77,8	
4	HKS Panonka Murska Sobota	1.815		4,0	
5	HKS Trebnje	1.245		2,7	
6	ZHKS Ljutomer-Križevci	671		1,5	
7	Zadružna HKS Slovenska Bistrica	429		0,9	
8	HKS Lendava	309		0,7	
9	HKS Vino Bizeljsko Brežice	33		0,1	
10	HKS Vigred Mengeš	16		0,0	
11	HKS Kapela Radenci	1		0,0	
	S K U P A J	45.544	5.864	100,0	100,0

STATUSNE SPREMEMBE BANK, HRANILNIC IN HRANILNO KREDITNIH SLUŽB V LETU 2004 DO 1. 5. 2005

I. STATUSNE SPREMEMBE BANK IN HRANILNIC (brez hranilno kreditnih služb)

Banka	<i>Statusna sprememba</i>	<i>Datum spremembe</i>
STEČAJI IN LIKVIDACIJE		
Slovenska investicijska banka d.d.	Začetek redne likvidacije	05.01.2004

II. STATUSNE SPREMEMBE HRANILNO KREDITNIH SLUŽB

HKS Z DOVOLJENJEM ZA OPRAVLJANJE BANČNIH STORITEV

HKS Vipava - izdano 13. 1. 2005

HKS Tolmin – umaknili zahtevo, 1.5.2005 prevzem poslov s strani DBS d.d. Ljubljana

PREVZEM POSLOV S STRANI BANK OZIROMA ZVEZE HKS

HKS Lendava	1. 5. 2004 SZKB – predlog za izbris po skrajšanem postopku vložen 22.3.2005
HKS Panonka Murska Sobota	1. 7. 2004 Abanka Vipa – 23.7.2004 začetek prisilne likvidacije
Zveza HKS Slovenije Ljubljana	1. 7. 2004 Deželna banka Slovenije

HKS, KI SO SE PRIPOJILE K ZVEZI HKS

ZHKS Slovenska Bistrica	2. 2. 2004
ZHKS Ljutomer Križevci	1. 4. 2004

HKS V REDNI LIKVIDACIJI

HKS Vigred Mengeš	20. 2. 2004 – vpis 7. 6. 2004
-------------------	-------------------------------

HKS V PRISILNI LIKVIDACIJI

HKS Brana Ljubljana	1. 4. 2004 – vpis 7. 5. 2004
HKS Kapela Radenci	1. 4. 2004 – 31. 3. 2003 prevzem vlog prebivalstva s strani NKBM, 1. 3. 2005 sklep sodišča

HKS V STEČAJNEM POSTOPKU

HKS Slovenska hranilnica in posojilnica	21. 6. 2002
HKS Sicura	17. 12. 2002
HKS Soča Nova Gorica	4. 11. 2003

HKS, KJER JE POSTOPEK LIKVIDACIJE ZAKLJUČEN IN SO BILE IZBRISANE IZ SODNEGA REGISTRA

HKS Vino Bizeljsko Brežice	9. 2. 2004	začetek in konec likvidacije 7. 1. 2004
HKS Plankoop Ljubljana	1. 4. 2004	izbris 8. 3. 2005
HKS Elektrovod Ljubljana	1. 4. 2004	izbris 8. 3. 2005
HKS Strešica Velenje	1. 4. 2004	izbris 14. 3. 2005
HKS Alpe Adria, Ljubljana	1. 4. 2004	izbris 8. 3. 2005
Gozdarska HKS Sevnica	1. 4. 2004	izbris 23. 2. 2005
HKS Plamas	20. 5. 2004	izbris 8. 3. 2005

**VELJAVNI PREDPISI, KI UREJAJO NADZOR
BANK, HRANILNIC IN HRANILNO KREDITNIH SLUŽB**

1.	Zakon o Banki Slovenije (Ur. l. RS št. 58/02 in 85/02 - popravek)
2.	Zakon o bančništvu (Ur. l. RS št. 104/04 – neuradno prečiščeno besedilo; ZBan-UPB2)
3.	Zakon o hranilno kreditnih službah (Ur. l. RS št. 14/90, 30/90, 17/91, 55/92, 66/93 in 7/99)
4.	Zakon o bankah in hranilnicah (Ur. l. RS št. 1/91 – I, 38/92, 46/93, 45/94 in 7/99 – razveljavljen, v veljavi ostane le 79. člen)
5.	Sklep o uskladitvi zneskov najnižjega osnovnega kapitala banke in hranilnice (Ur. l. RS št. 2/04)
6.	Sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic (Ur. l. RS št. 24/02, 85/02, 22/03, 36/04, 68/04 103/04 in 124/04)
7.	Navodilo za elektronsko posredovanje poročila o kapitalu in kapitalski ustreznosti (obrazcev KAP) (Uradni l. RS št. 40/05)
8.	Sklep o veliki izpostavljenosti bank in hranilnic (Uradni l. št. 24/02, 22/03, 65/03 in 44/04)
9.	Sklep o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic (Ur. l. RS št. 24/02 in 85/02)
10.	Navodilo za izvajanje sklepa o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk ter sklepa o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic (Ur. l. RS št. 78/03)
11.	Navodilo za restrukturiranje terjatev bank in hranilnic (navodilo izdano 20.05.1999)
12.	Sklep o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic (Ur. l. RS št. 24/02)
13.	Sklep o podrobnejši vsebini poročil iz 127. člena zakona o bančništvu (Ur. l. RS št. 32/99, 89/99, 71/01 in 89/03)
14.	Sklep o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic (Ur. l. RS št. 24/02, 52/02, 105/02 in 13/04)
14a.	Navodilo za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic – Metodologija za sestavo bilance stanja in izkaza poslovnega izida (Ur. l. RS št. 13/04)
14b.	Navodilo za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic – Metodologija za izračun kazalcev (Ur. l. RS št. 13/04)
15.	Navodilo o pošiljanju mesečnih poročil o knjigovodskem stanju računov (Ur. l. RS št. 43/04)
16.	Sklep o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila (Ur. l. RS št. 24/02 in 103/04)
17.	Sklep o podrobnejšem načinu izračuna obveznosti, terjatev in naložb pri ugotavljanju neto dolžništva (Ur. l. RS št. 89/03)
18.	Sklep o ugotavljanju in poročanju vrednosti naložb bank in hranilnic v kapital nefinančnih organizacij in opredmetena osnovna sredstva (Ur. l. RS št. 42/99 in 85/02)

19.	Sklep o sistemu zajamčenih vlog (Ur. l. RS št. 61/00, 35/02 in 65/03)
20.	Navodilo za izpolnjevanje poročila o zajamčenih vlogah (Ur. l. RS št. 18/04)
21.	Sklep o zagotavljanju integralnih podatkov o stanju terjatev in obveznosti bank in hranilnic do posameznega komitentata (Ur. l. RS št. 85/98)
22.	Sklep o sistemu jamstva za terjatve vlagateljev pri borzno posredniških družbah (Ur. l. RS št. 56/01)
23.	Sklep o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati (Ur. l. RS št. 82/01, 108/01, 28/02, 5/03, 15/03, 65/03, 42/04, 62/04, 84/04, 101/04, 6/05, 15/05 in 36/05)
24.	Navodilo za izvajanje sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati (Ur. l. RS št. 42/04)
25.	Sklep o dnevnem načrtovanju tolarske likvidnosti in spremljanju koncentracije deponentov (Ur. l. RS št. 82/01)
26.	Navodilo za izpolnjevanje poročila o tokovih tolarske likvidnosti bank (Ur. l. RS št. 43/04)
27.	Navodilo za poročanje o največjih deponentih (Ur. l. RS št. 43/04)
28.	Navodilo za izračun nekaterih značilnih aktivnih in pasivnih obrestnih mer bank in hranilnic za nebančni sektor (Ur. l. RS št. 43/04)
29.	Sklep o poročanju o učinkovitih obrestnih merah (Ur. l. RS št. 40/03)
30.	Navodilo za izvajanje sklepa o poročanju o učinkovitih obrestnih merah (Ur. l. RS št. 45/03)
31.	Sklep o poročanju učinkovitih obrestnih mer bank in hranilnic v skladu z zakonom o potrošniških kreditih (Ur. l. RS št. 56/04)
32.	Sklep o pošiljanju določenih podatkov bank in hranilnic (Ur. l. RS št. 34/04 in 135/04)
33.	Navodilo za izdelavo poročila o medbančnih depozitih (Ur. l. RS št. 43/04)
34.	Navodilo za izdelavo poročila o deklariranih aktivnih in pasivnih obrestnih merah bank in hranilnic (Ur. l. RS št. 43/04)
35.	Navodilo za izdelavo poročila o depozitnem trgu (Ur. l. RS št. 75/04 in 83/04)
36.	Sklep o dajanju posebnih likvidnostnih posojil s sodelovanjem bank (Ur. l. RS št. 98/02, 40/03, 34/04 in 99/04)
37.	Sklep o tolarski likvidnostni lestvici hranilnic (Ur. l. RS št. 62/01 in 92/01)
38.	Navodilo za izdelavo poročila o količnikih likvidnosti tolarske likvidnostne lestvice hranilnic (navodilo izdano 23.11.2001)
39.	Sklep o usklajevanju hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bančništvu (Ur. l. RS št. 109/99, 62/01, 71/01 in 92/01)
40.	Sklep o nadzoru bank in hranilnic na konsolidirani osnovi (Ur. l. RS št. 109/99)

41.	Sklep o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati banka oziroma hranilnica za opravljanje bančnih oziroma drugih finančnih storitev (Ur. l. RS št. 83/04)
42.	Sklep o določitvi dokumentacije, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, ali je podružnica tuje banke sposobna opravljati storitve, na katere se nanaša zahteva tuje banke za izdajo dovoljenja za njeno ustanovitev (Ur. l. RS št. 109/99, 52/00 in 78/01)
43.	Sklep o podrobnejši vsebini dokumentacije k zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave oziroma likvidacijskega upravitelja banke in hranilnice (Ur. l. RS št. 78/01)
44.	Sklep o obveščanju o nameravani odtujitvi delnic (Ur. l. RS št. 109/99)
45.	Sklep o pogojih, ki jih mora izpolnjevati bančni kreditni posrednik (Ur. l. RS št. 36/04 in 38/05)
46.	Sklep o družbah za izdajo elektronskega denarja (Ur. l. RS št. 87/02 in 99/04)
47.	Priporočila za opravljanje poslov trgovanja v bankah (priporočila izdana aprila 1997)
48.	Priporočila za upravljanje s kapitalom v bankah (priporočila izdana oktobra 1998)
49.	Priporočila za upravljanje s kreditnim tveganjem v bankah (priporočila izdana oktobra 1998)
50.	Priporočila za upravljanje z likvidnostjo v bankah (priporočila izdana oktobra 1998)
51.	Priporočila za upravljanje s tečajnim tveganjem v bankah (priporočila izdana oktobra 1998)
52.	Priporočila za vzpostavitev in izvajanje sistema notranjega nadziranja v bankah (priporočila izdana oktobra 1998)
53.	Priporočila za upravljanje s poslovnim tveganjem, Baselski odbor za bančni nadzor (priporočila izdana septembra 1998)
54.	Priporočila za povečevanje transparentnosti bank, Baselski odbor za bančni nadzor (priporočila izdana septembra 1998)
55.	Dobra bančna praksa v razkrivanju kreditnega tveganja (priporočilo izdano septembra 2000)
56.	Načela upravljanja s kreditnim tveganjem (priporočilo izdano septembra 2000)
57.	Upravljanje s tveganjem pri poravnavi v tujih valutah (priporočilo izdano septembra 2000)
58.	Priporočila o načinih obračuna obresti za posle s prebivalstvom (priporočila izdana junija 2004)
59.	Minimalni standardi za proces prodaje ali posredovanja pri prodaji nedepozitnih investicijskih produktov (minimalni standardi izdani maja 2004)
60.	Minimalni standardi za dejavnost trgovanja v bankah in druge storitve, povezane z njimi (minimalni standardi izdani februarja 2005)
61.	Sklep o letnem nadomestilu za opravljanje nadzora, pavšalnih stroških nadzora in taksah za odločanje o zahtevah za izdajo dovoljenj (Ur. l. RS št. 23/01 in 71/01)

62.	Pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov (Ur. l. RS št. 55/99 in 87/00)
63.	Navodilo o določitvi meril za pretežno opravljanje dejavnosti drugih finančnih storitev (Ur. l. RS št. 55/99)
64.	Sklep o poročanju podružnic bank držav članic (Ur. l. RS št. 43/04, 56/04 in 135/04)
65.	Sklep o objavi povzetka revidiranega letnega poročila in drugih podatkov za podružnice bank držav članic (Ur. l. RS št. 117/04)
66.	Sklep o določitvi začetka uporabe mednarodnih standardov računovodskega poročanja za banke in hranilnice (Ur. l. RS št. 15/05)
67.	Navodilo za izvajanje sklepa o poročanju monetarnih finančnih institucij N - 1 (Ur. l. RS št. 40/05)

MEDNARODNI RATINGI BANK V SLOVENIJI IN SLOVENIJE NA DAN 30.04.2005

Fitch Ratings

Ocenjevana banka	Kratkoročni rating	Dolgoročni rating	Individualni rating	Podpora	Izgledi	
Nova Ljubljanska banka	F2	A-	C	1	stabilni	10.07.2001
Nova Kreditna banka Maribor	F2	A-	C/D	1	stabilni	07.07.2004
SKB				1		
Banka Koper	F2	BBB+	C	3	stabilni	01.12.2003
Banka Celje	F3	BBB	C	3	stabilni	28.06.1999
Abanka Vipa	F3	BBB	C	3	stabilni	23.10.2003
Gorenjska banka	F2	A-	B	3	stabilni	24.07.2003

Ocena države	Dolgoročni rating		Kratkoročni rating			
	v tuji valuti	v domači valuti	v tuji valuti			
Slovenija	AA-/stabilni	AA	F1+	07.07.2004		

Moody's						
Ocenjevana banka	Kratkoročni rating za depozite	Dolgoročni rating za depozite	Finančna moč	Izgledi		
Nova Ljubljanska banka	P-1	A2	C	stabilni	25.07.2003	
Nova Kreditna banka Maribor	P-1	A2	C-	stabilni	25.07.2003	
SKB banka	P-1	Aa3	D+	stabilni	11.01.2005	

Ocena države	Državne obveznice		Kratkoročni rating			
	v tuji valuti	v domači valuti				
Slovenija	Aa3/stabilni	Aa3	P-1	12.11.2002		

Standard & Poor's						
Ocenjevana banka	Kratkoročni rating	Dolgoročni rating		Izgledi		
		Tuja valuta	Domača valuta			
Nova Kreditna banka Maribor			BBBpi		07.07.2004	
Ocena države	Tuja valuta	Domača valuta				
Slovenija	AA-/stabilni/A-1+	AA/stabilni/A-1+		13.05.2004		

Capital Intelligence

Ocenjevana banka	Tuja valuta		Finančna moč	Podpora	Izgledi	
	Dolgoročni rating	Kratkoročni rating				
Nova Ljubljanska banka	A-	A2		2	stabilni	23.03.2005
Nova Kreditna banka Maribor	BBB	A2		2	stabilni	09.03.2005
Banka Koper	BBB	A2		2	stabilni	28.03.2005
Banka Celje	BBB	A2		3	stabilni	21.03.2005
Abanka Vipa	BBB	A2		3	stabilni	22.03.2005
Gorenjska banka	BBB	A2		4	stabilni	15.03.2005

Ocena države	Tuja valuta		Domača valuta		
	Dolgoročni rating	Kratkoročni rating	Dolgoročni rating	Kratkoročni rating	
Slovenija	A+	A1	A+	A1	23.07.2004